

بررسی عوامل مؤثر بر اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت در اداره کل ورزش و جوانان استان البرز

هادی خلیلی^۱، یونس محمدزاده^{۲*}، اکرم ماشالهی^۳، بهمن نیکخواه^۴

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۹/۲۰، تاریخ تصویب: ۱۳۹۱/۱۱/۲۲

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی عوامل مؤثر بر اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم بخش از مقررات مالی دولت در اداره کل ورزش و جوانان استان البرز از دیدگاه مدیران و رؤسای هیأت های ورزشی بود. کلیه مدیران استانی و رؤسای هیأت های ورزشی که با موضوع پژوهش آشنایی کافی داشتند، به عنوان جامعه آماری در نظر گرفته شدند (۱۰۹ نفر). ابزار اندازه گیری بر اساس مطالعه مبانی نظری و پیشینه پژوهش بود که پس از جمع آوری اولیه گویه های پژوهش در زمینه عوامل مؤثر بر اجرای ماده ۸۸ تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، جهت تعیین روایی در اختیار ۲۰ نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه و دانشجویان دکتری قرار گرفت. سپس برای تعیین روایی سازه از روش تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد. پس از استخراج عامل های اکتشافی، مشخص شد که پنج عامل نهادی و سازمانی، کارآیی خدمات اجتماعی، اقتصادی، بخش غیر دولتی و فرهنگی در اجرای این ماده تأثیرگذار هستند. با توجه به نتایج آزمون فریدمن، اولویت های عوامل اثر گذار به ترتیب، نهادی و سازمانی (۴،۱۶)، کارآیی خدمات اجتماعی (۴،۰۹)، اقتصادی (۴،۰۱)، بخش غیر دولتی (۳،۸۴) و فرهنگی (۳،۷۲) معرفی شدند. در نهایت به نظر می رسد موفقیت اجرای این ماده نیازمند فضای قانونی، سیاسی و فرهنگی مطلوبی است که بایستی زمینه ها و کمک های مساعد قانونی از هر لحاظ توسط مدیران ورزش و جوانان فراهم شده و در مسیر صحیح خود قرار گیرد.

واژه های کلیدی:

خصوصی سازی، عوامل فرهنگی، عوامل اقتصادی، ماده ۸۸ قانون تنظیم

مقدمه

خصوصی سازی یک ضرورت در در بخش ورزشی است که موضوعی جدید و مهم در این حیطه به شمار می رود. روند فزاینده رقابت‌های ورزشی، اقبال تمامی اقشار جامعه به شرکت در برنامه های ورزشی و امور مربوط به آن و نیز گوناگونی و تعدد مشاغل در این زمینه نیاز به فعالیت بخش خصوصی و استفاده از مدیران تعلیم دیده را بیش از پیش بوجود آورده است (پارکز و همکاران، ترجمه احسانی، ۱۳۸۲).

به طور کلی عملکرد بخش های دولتی در حوزه ورزش مطلوب نبوده و ارائه خدمات آنها پرهزینه و بی کیفیت می باشد که نتیجه آن انصراف بخش عظیمی از جامعه برای مشارکت در ورزش شده است. نارسایی های موجود در زمینه مدیریت بخش دولتی در ورزش کشور همه نگاه ها را به سمت بخش خصوصی معطوف کرده و منجر به این سؤال شده که چگونه می توان همزمان با ایجاد منافع شخصی برای بخش خصوصی کیفیت ارائه خدمات ورزشی به همه اقشار جامعه از پیر و جوان گرفته تا سالم و معلول را بالا برد تا در نهایت جامعه ای با نشاط و شاداب داشته باشیم. آنچه که معلوم است بهترین کار بررسی مفصل عوامل مؤثر بر اجرای خصوصی سازی است تا از بروز هرگونه آسیب به ورزش استان جلوگیری شود.

بحث خصوصی سازی در ورزش را می توان به شکل ویژه با اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت پیاده کرد. اهداف و سیاست های اصلی این ماده در ۴ محور ایجاد عدالت اجتماعی، منطقی نمودن اندازه دولت، کاهش اعتبارات جاری و ایجاد اشتغال پایدار می باشد (سایت سازمان خصوصی). اما ذکر این نکته مهم است که اجرای خصوصی سازی در سطح ملی و به طور خاص استانی می باید با اتکا بر اهداف استراتژیک خاص آغاز شود چرا که بسیاری از طرحها به علت نبود اهداف استراتژیک مشخص، قابل پیگیری و ارزیابی نبوده و یا از حرکت می ایستند و یا اینکه از مسیر اصلی خود خارج می شوند. اهداف تبیین شده می بایستی بدون تعارض، تداخل منفی و در کوششی هماهنگ و اولویت بندی شده تعریف گردند.

بعد از تبیین اهداف، اتخاذ روشهای مفید و مناسب برای اجرای خصوصی سازی به طوری که در آن دو اصل مهم (افزایش سود آوری) و (تقویت مالکیت) خصوصی توجه گردد از اولویتهای این فرایند می باشد که در آئین نامه اجرایی ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت به آن اشاره شده و شامل، خرید خدمات از بخش غیر دولتی، مشارکت با بخش غیر دولتی و واگذاری مدیریت به بخش غیر دولتی می باشند (سایت سازمان خصوصی سازی).

اما نکته مورد توجه در فرایند خصوصی سازی، چگونگی طی مراحل خصوصی سازی و مجموعه اقداماتی است که قبل از خصوصی سازی

بایستی صورت گیرند (رحیمی بروجردی، ۱۳۸۹). باید توجه داشت یکی از الزامات خصوصی سازی، ایجاد بسترها و زیرساخت‌هایی است که ادامه حیات و رشد سازمانهای خصوصی و بنگاههای اقتصادی فعال در بخش خصوصی را تضمین و تقویت میکند. نتایج پژوهش کیانی و فاضلیان (۱۳۸۸) نشان داد که فقدان نهادهای تخصصی در حوزه خصوصی سازی صنعت ورزش، نقش زیادی در عدم توفیق خصوصی سازی بنگاهها و باشگاههای ورزشی در ایران داشته است. عوامل بسیاری بر خصوصی سازی باشگاههای ورزشی اثر میگذارند. برای مثال قره خانی و همکاران (۱۳۸۸)، مهمترین موانع خصوصی سازی باشگاههای فوتبال را در چهار دسته حقوقی، ساختاری، اقتصادی و مدیریتی را بررسی کردند. ابراهیم بای سلامی (۱۳۸۵)، دلایل اصلی شکست سیاستگذاری های عمومی به ویژه در زمینه مشارکت، تقویت و فعالیت بخش خصوصی در ایران را موانع فرهنگی، نهادی، ارزشی و ایدئولوژیک دانسته است. احمدی (۱۳۸۵) در مقاله خود تحت عنوان موانع و مشکلات موجود در خصوصی سازی ورزش از دیدگاه باشگاههای خصوصی عوامل قانونی، عوامل اقتصادی و عوامل فرهنگی - اجتماعی را جهت بررسی موانع و مشکلات در بخش ورزش خصوصی استفاده کرده است که عمده ترین مشکلات برای خصوصی سازی در امر ورزش را هزینه بالای ساخت و یا خرید اماکن ورزشی و تجهیزات ورزشی می داند.

واگذاری مدیریت به بخش خصوصی اگرچه خود سازوکار مؤثری در انجام برنامه های گسترده خصوصی سازی است و کارآمدی عملکرد آن با توجه به ساختار تنظیمی و نظارتی مدون، زیرساخت های فنی و نیروی انسانی آموزش دیده، احتمال موفقیت واگذاری مدیریت اماکن ورزشی به بخش خصوصی را به طور قابل ملاحظه ای افزایش می دهد، در مقابل، خود تحت تأثیر این برنامه ها می باشد و از اجرای آن منتفع می شود. در واقع پژوهشگران بسیاری مدعی هستند که خصوصی سازی منجر به توسعه بیشتر ارائه خدمات عمومی اما تعداد اندکی از آنان پژوهشی در مورد ساز و کار تأثیر گذاری بهتر خصوصی سازی بر توسعه خدمات انجام داده اند. بنابراین هدف این پژوهش بررسی دقیق عوامل مؤثر بر اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت می باشد. لذا محقق قصد دارد با توجه به نیازمندیهای محیطی استان البرز که دارای ۱۲۵ مکان ورزشی (۶۲ سالن چند منظوره، ۸ استخر سرپوشیده و روباز، ۱۸ سالن اختصاصی، ۲۴ زمین چمن و ۹ زمین خاکی فوتبال) می باشد و با عنایت به واگذاری تنها ۳۵ عدد از اماکن ورزشی استان در سال ۱۳۸۹، و ضرورتهای اجرای درست فرایند ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و نیز منابع و محدودیتهای موجود در اداره کل ورزش و جوانان استان البرز، عوامل مؤثر بر اجرای آن را روشن کرده و راهکاری مناسب جهت ایجاد شرایط و بستر محیطی توسط دولت را ارائه نماید.

روش شناسی تحقیق

پژوهش حاضر از نوع پژوهش های کاربردی است که به منظور جمع آوری داده ها از روش پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی استفاده شده است. این پژوهش در دو بخش کیفی و کمی انجام گرفته است. در بخش کیفی با استفاده از تکنیک دلفی، ضمن مطالعه مقالات علمی متعدد مرتبط با موضوع پژوهش و مصاحبه با اساتید مدیریت ورزشی کشور در زمینه خصوصی سازی ورزشی که بیشترین تکرار و تأکید را در مقالات داشته پرداخته شد. در ادامه پس از دریافت نظرات کارشناسی اساتید که تخصص در زمینه بازاریابی ورزشی داشتند، به منظور جمع آوری داده ها، پرسشنامه پژوهش طراحی گردید. سعی شده است تا در تدوین پرسشنامه ابعاد مختلف سیاسی، شرایط فرهنگی و اجتماعی هم خوانی با جامعه ایران مدنظر قرار گیرد. در بخش کمی (استخراج مؤلفه های پرسشنامه) نیز روش مطالعه از نوع پیمایشی است که اطلاعات حاصل از پرسشنامه های تکمیل شده مورد تجزیه و تحلیل های آماری قرار گرفتند.

به دلیل ماهیت پژوهش حاضر، مناسب ترین افراد جهت پاسخگویی به پرسشنامه پژوهش، مدیران سطوح مختلف اداره کل ورزش و جوانان استان البرز و رؤسای هیئت های ورزشی استان البرز بودند. پس از تهیه فهرست کامل اسامی این افراد، از روش نمونه گیری هدفدار برای انتخاب مدیران و رؤسای هیأت های ورزشی آگاه به ماده ۸۸ استفاده شده، یعنی مدیرانی مورد تحقیق پرسشنامه قرار گرفتند که به نوعی با ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت آشنایی پیدا کرده باشند. در نهایت حجم نمونه این تحقیق را ۱۰۹ نفر تشکیل داد.

برای جمع آوری داده ها از دو شیوه کتابخانه ای و میدانی استفاده گردید. مؤلفه های مربوط به عوامل مؤثر بر خصوصی سازی به روش های مطروحه در ماده ۸۸ قانون تنظیم، از ادبیات علمی و پژوهش های مربوط به این حوزه انتخاب شد. سپس تعیین چهار نوع اعتبار در مورد آن به عمل آمد. در ادامه با تأیید چند استاد مطرح در این حیطه، پرسشنامه اولیه تدوین گردید. در نهایت پرسشنامه بین ۱۰ نفر از کارمندان سازمان ورزش و جوانان کرج توزیع گشت و بدین ترتیب مطالعه مقدماتی صورت گرفت.

در تدوین ابزار (پرسشنامه)، ابتدا مطالعات نظری پیرامون جمع آوری شد، ادبیات پژوهش و پیشینه تحقیقات تدوین شد و در نهایت با تلفیق نظرات کارشناسان و تطبیق آن با ادبیات و پیشینه پژوهش، سؤالات طراحی شد. از این رو، سؤالاتی که با استفاده از نظرات کارشناسان و متخصصین در این زمینه طراحی شده بود، با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی، جهت اکتشاف قرارگیری سؤالات در رتبه های مختلف و تعیین روایی سازه محاسبه گردید. بدین ترتیب سؤالاتی که دارای ارزش ویژه بالاتر از ۱،۵ بود و همبستگی بالایی بین هر سؤال با کل آزمون مشاهده گردید،

به عنوان سؤال مطلوب در نظر گرفته شد.

در ادامه برای تعیین روایی محتوا، پرسشنامه های تحقیق بین ۱۲ نفر از اساتید و دانشجویان دکتری مدیریت ورزشی توزیع گردید و با توجه به نظرات ایشان در زمینه های: انشا سؤالات، گزینه های سؤالات، هماهنگی گزینه ها با سؤالات، هماهنگی سؤالات با اهداف تحقیق، حذف یا اضافه کردن سؤالات، سایر موارد

پس از توزیع و عود پرسشنامه ها، نظرات و پیشنهادات جهت اصلاح ادبی ابزار، در اختیار یکی از اساتید ادبیات فارسی قرار گرفت و سؤالات مطابق فرهنگ و متناسب با نمونه پژوهش گردید.

پس از آن با تأکید بر نظریه های آزادسازی و خصوصی سازی بر جنبه مختلف اقتصادی، سیاسی و... و با استناد به پژوهش های صورت گرفته در این زمینه (پژوهش های داخلی و خارجی)، به تدوین ۶ عامل پرداخته شد. جدول (۱-۳) معرف سؤالات هر مؤلف از پرسشنامه است.

در نهایت به منظور روایی صوری پرسشنامه، گرایش مدیران به پاسخ گویی، قابل فهم بودن سؤالات و ظاهر سؤالات پرسشنامه توسط نمونه آماری، دست اندرکاران و کارشناسان در زمینه خصوصی سازی صحت و سقم سؤالات از این طریق تأیید شد.

ضمن اجرای مطالعه مقدماتی جهت تشخیص محدودیت های اجرایی و برطرف کردن ابهامات احتمالی، پایایی پرسشنامه نیز بررسی شد. بدین منظور از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید و بدین ترتیب ابتدا با توزیع ۲۰ پرسشنامه ضریب آلفای کرونباخ رقم ۰،۸۳۸ بدست آمد.

برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از روش توصیفی مانند فراوانی نسبی، میانگین و درصد در قالب جداول توصیفی تنظیم گردید. آمار استنباطی شامل آزمون های تحلیل عاملی اکتشافی جهت سنجش روایی سازه ابزار گردآوری داده ها، ضریب همبستگی درون گروهی برای تعیین ضریب ثبات پرسشنامه، و برای تعیین اهمیت هر یک از مؤلفه ها از آزمون دووجهی ای استفاده شد. در پژوهش حاضر از برنامه نرم افزاری SPSS نیز جهت بررسی داده های خام و رسم نمودارها و جداول استفاده شد.

یافته های تحقیق

قبل از اجرای تجزیه و تحلیل عاملی، محقق از آزمون KMO برای کفایت نمونه گیری و درک اینکه آیا تعداد سؤالات برای پیش بینی هر مؤلفه کافی است، استفاده کرد. همچنین از آزمون کروت با رتلت نیز برای تعیین اینکه آیا سؤالات ارتباط معنی داری برای فراهم نمودن یک مبنای معقول برای تجزیه و تحلیل عامل دارد، استفاده شد. بر اساس گزارش لیچ، برا و مورگان (۲۰۰۵)، KMO باید بیشتر از ۰،۷۰ و تست با رتلت نیز کمتر از ۰،۰۵ باشد. لذا ضمن رعایت پیش فرض های آزمون، نتایج بدست آمده تأییدی است بر استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی با استفاده از پرسشنامه پژوهش حاضر.

جدول (۱) نتایج آزمون تحلیل عاملی تست بارتلت و KMO پرسشنامه

۰/۸۱۶	KMO : شاخص کفایت نمونه برداری
۳۱۵۳,۹۶	آزمون کرویت بارتلت : مقدار خی دو
۱۳۷۸	درجه آزادی
۰/۰۰۱	معنی داری

روبهم رفته نتایج آزمون نشان داد تحلیل عاملی اکتشافی با موارد پرسشنامه متناسب است. در ادامه با اجرای دستور دوران متعامد (چرخش واریماکس) ۶ عامل برای توضیح رفتار شرکت کنندگان بدست آمد (جدول ۲، ۳ و ۴). این ۶ عامل ۷۶٪ از واریانس عوامل مؤثر بر اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت را تبیین می کنند.

جدول (۲) مجموع ضرایب عامل های چرخش داده نشده

مولفه ها	درصد واریانس تراکمی	درصد واریانس	مقادیر ویژه
۱	۲۲/۷۴۸	۲۲/۷۴۸	۱۵/۹۲۳
۲	۲۹/۹۸۸	۷/۲۴۰	۵/۰۶۸
۳	۳۵/۱۵۶	۵/۱۶۹	۳/۶۱۸
۴	۳۸/۹۶۷	۳/۸۱۱	۲/۶۶۷
۵	۴۱/۶۸۴	۲/۷۱۷	۱/۹۰۲
۶	۴۴/۳۴۶	۲/۶۶۲	۱/۸۶۴

جدول (۳) مجموع مجذورات بارهای استخراج شده قبل و بعد از چرخش

عامل ها	مجموع مجذورات بارهای استخراج شده بعد از چرخش			مجموع مجذورات بارهای استخراج شده قبل از چرخش		
	مقدار ویژه	درصد واریانس	درصد تراکمی واریانس	مقدار ویژه	درصد واریانس	درصد تراکمی واریانس
۱	۱۴,۳۱۴	۲۷,۰۰۷	۲۷,۰۰۷	۶,۶۰۶	۱۲,۴۶۵	۱۲,۴۶۵
۲	۶,۹۱۸	۱۳,۰۵۳	۴۰,۰۶۰	۵,۱۶۸	۹,۷۵۰	۲۲,۲۱۵
۳	۲,۹۲۶	۵,۵۲۱	۴۵,۵۸۱	۴,۹۲۷	۹,۲۹۵	۳۱,۵۱۱
۴	۲,۶۵۲	۵,۰۰۳	۵۰,۵۸۵	۳,۹۰۸	۷,۳۷۳	۳۸,۸۸۴
۵	۲,۲۶۸	۴,۲۸۰	۵۴,۸۶۴	۳,۲۵۲	۶,۱۳۶	۴۵,۰۲۰
۶	۲,۱۸۸	۴,۱۲۸	۵۸,۹۹۲	۲,۷۹۳	۵,۲۷۱	۵۰,۲۹۱

جدول (۴) نتایج تحلیل عاملی مؤلفه های تاثیر گذار بر اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

عوامل	درصد واریانس عوامل	پرسش ها	بار عاملی	آلفای کرونباخ
۱	عامل نهادی و سازمانی	اجرای ماده ۸۸ نیاز به بازسازی ساختار نیروی انسانی (اعضای کمیته مذکور) دارد.	۲۷,۰۰۷	۰,۷۵۶
		ماده ۸۸ قانون تنظیم نیازمند تدوین مقررات جدید و تخصیص در زمینه ورزشی است.	۰,۸۵۵	
		اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم نیاز به بازسازی فرایندهای مالی اجرای این قانون دارد.	۰,۸۵۲	
		اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم نیاز به بازسازی فرایند عملیاتی اجرای این قانون دارد.	۰,۷۹۶	
		ایجاد پست سازمانی اجرای بهتر این ماده را ممکن می سازد.	۰,۷۷۰	
		تغییر نظام حقوقی ماده ۸۸ قانون تنظیم جهت واگذاری اماکن ورزشی (واگذاری مدیریت) به متخصصان و تحصیل کردگان تربیت بدنی و علوم ورزشی ضروری است.	۰,۷۵۶	
		اولویت بندی در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم ضروری است.	۰,۶۹۴	
		ماده ۸۸ قانون تنظیم نیاز به تدوین استراتژی های جدید با توجه به شرایط ورزش حرفه ای (قوانین فیفا برای باشگاهها و...) دارد.	۰,۶۸۷	
		اجرای ماده ۸۸، نیازمند سازو کارهای تنظیمی و قانونی قبل از سرمایه گذاری است.	۰,۵۴۲	
۲	عامل کارآیی خدمات اجتماعی	در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم باید به اصلاح روشهای نگهداری اماکن ورزشی توجه شود.	۰,۷۸۵	۰,۷۱۴
		اجرای ماده ۸۸ نیازمند فرایندهای نظارتی جهت اطمینان از ارائه خدمات مناسب در اماکن ورزشی است.	۰,۷۴۴	
		در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم، توجه به تأمین خدمات رفاهی و تخصیص تر ورزشی لازم است.	۰,۷۲۲	
		در اجرای ماده ۸۸، جلب اعتماد مصرف کننده به سودمندی فرایند خصوصی سازی ضروری است.	۰,۶۲۰	
		در اجرای ماده ۸۸، بایستی یک نظام توزیع مجدد توزیع درآمد برای قشر آسیب پذیر طراحی شود.	۰,۶۰۷	
		در اجرای ماده ۸۸ باید یک نظام نظارتی بمنظور حمایت از مشتریان تنظیم گردد.	۰,۵۰۲	
		مشارکت تمام گروههای ذینفع در فرایند خصوصی سازی ورزشی در اجرای ماده ۸۸ مؤثر است.	۰,۵۲۱	
		ایجاد تعهد در بخش خصوصی نسبت به مردم در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم، مؤثر است.	۰,۵۹۹	
۳	عامل بخش غیر دولتی	اجرای ماده ۸۸، نیازمند توجه به خرید خدمات از بخش غیردولتی جهت توسعه این بخش در ورزش است.	۰,۵۳۷	۰,۷۶۲
		در اجرای ماده ۸۸، باید به نحوه مشارکت بخش غیردولتی جهت توسعه این بخش در ورزش توجه نمود.	۰,۵۱۲	
		در اجرای ماده ۸۸ تنظیم، واگذاری مدیریت اماکن ورزشی به هیئت های ورزشی جهت توسعه بخش غیردولتی در ورزش مؤثر است.	۰,۵۲۱	
		در اجرای ماده ۸۸ تنظیم لازم است نقش و قدرت شرکت کنندگان در امر خصوصی سازی مشخص شود.	۰,۵۰۱	
۴	عامل اقتصادی	جرای ماده ۸۸ قانون تنظیم از طریق واگذاری مدیریت اماکن ورزشی به هیئت های ورزشی بایستی سودآوری لازم را داشته باشد.	۰,۵۳۱	۰,۷۸۰
		اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم در محیطی کاملاً رقابتی و شفاف صورت بپذیرد.	۰,۵۲۵	
		اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم بایستی به عنوان بخشی از سیاست اقتصادی ورزش در نظر گرفته شود.	۰,۴۲۱	
		اجرای ماده ۸۸ باعث توجه به فعالیتهای مولد جهت حضور در بازارهای رقابتی در عرصه ورزشی می شود.	۰,۶۷۳	
		تقویت و گسترش بازار سرمایه در احداث اماکن ورزشی در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم، اثرگذار است.	۰,۸۷۴	
		کاهش هزینه های نگهداری اماکن ورزشی در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم موجب اثرگذار است.	۰,۷۸۵	
		کاهش هزینه های استفاده از اماکن ورزشی در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم مؤثر است.	۰,۸۹۱	
		توجه به کاهش اعتبارات هزینه ایی ادارات در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم مؤثر است.	۰,۶۷۸	
		در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم، بایستی به کوچک سازی ادارات توجه نمود.	۰,۶۹۵	
اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم موجب انحصارزدایی دولت در کسب درآمد و تخصیص و توزیع آن در سطح کلان اقتصاد ورزشی می شود.	۰,۷۳۴			

ادامه جدول (۴) نتایج تحلیل عاملی مؤلفه های تاثیر گذار بر اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت

عوامل	درصد واریانس عوامل	پرش ها	بار عاملی	آلفای کرونباخ
۵	عامل فرهنگی	در اجرای ماده ۸۸، بستر سازی مناسب و فراهم کردن زمینه های لازم خصوصی سازی ورزش مؤثر است.	۰,۷۳۹	۰,۷۶۵
		در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم، افزایش فرهنگ پذیرش ریسک سرمایه گذاری در ورزش مؤثر است.	۰,۶۹۵	
		در اجرای ماده ۸۸، جلب اعتماد و مشارکت فعال بخش خصوصی در امر واگذاری ها مؤثر است.	۰,۴۴۸	
		در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم، ورود بخش خصوصی در ورزش بایستی تسهیل گردد.	۰,۵۴۳	
۹	عامل حقوقی	در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم، فضای رقابت جهت حضور بخش خصوصی مناسب می باشد.	۰,۵۸۸	۰,۵۵۳
		ماده ۸۸ قانون تنظیم، نیازمند چهار چوب قانونی منسجم و با پشتوانه و ضمانت اجرایی مناسب می باشد.	۰,۶۲۱	
		در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم، امنیت سرمایه گذاران در ورزش بایستی تامین و تضمین شود.	۰,۷۲۲	
		در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم بایستی آزادسازی کسب و کار و تجارت در ورزش ایجاد شود.	۰,۴۸۵	
		در اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم حقوق مالکیت مردم بایستی محترم شمرده شود.	۰,۴۹۹	
		ماده ۸۸ قانون تنظیم نیاز به بازسازی حقوقی دارد.	۰,۸۹۹	

در ادامه همبستگی درونی هر یک از مؤلفه ها در عوامل مشخص شده از طریق آلفای کرونباخ محاسبه گردید. بر اساس توصیه لیچ، برت و مورگان (۲۰۰۵) ضریب آلفای کرونباخ بالاتر از ۰,۷ برای تمام عوامل به غیر از عامل حقوقی رعایت شده بود. بنابراین پنج عامل (نهادی و سازمانی، کارآیی خدمات اجتماعی، اقتصادی، بخش غیر دولتی و فرهنگی) در این پژوهش به عنوان عوامل مؤثر بر اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت معرفی می شوند.

بیشترین میانگین بدست آمده از مؤلفه های مورد نظر که هر کدام از میانگین گویه های مربوطه بدست آمده به ترتیب از بالاترین ارزش عبارتند از: نهادی و سازمانی (۴,۱۶)، کارآیی خدمات اجتماعی (۴,۰۹)، اقتصادی (۴,۰۱)، بخش غیر دولتی (۳,۸۴) و فرهنگی (۳,۷۲) (جدول ۴-۷). نتایج آزمون فریدمن نشان داد که تفاوت میان میانگین های مشاهده شده در ۵ مؤلفه مزبور معنادار بوده و می توان به ترتیب بیشترین میانگین آن ها را اولویت بندی کرد.

جدول (۵) نتایج آزمون فریدمن برای رتبه بندی مؤلفه ها

ردیف	مؤلفه ها	میانگین	انحراف استاندارد	میانگین رتبه
۱	نهادی و سازمانی	۴,۱۶	۰,۹۴	۵,۱۵
۲	کارآیی خدمات اجتماعی	۴,۰۹	۰,۵۷	۴,۸۰
۳	اقتصادی	۴,۰۱	۰,۶۴	۴,۶۰
۴	بخش غیر دولتی	۳,۸۴	۰,۶۹	۳,۹۵
۵	فرهنگی	۳,۷۲	۰,۵۹	۳,۹۸

برای محاسبه همبستگی بین مؤلفه ها با توجه به عدم نرمال بودن داده ها از همبستگی اسپیرمن استفاده شد که نتایج آن را در جدول ۶ مشاهده می کنید. همان طور که در جدول نشان داده شده است، بین تمام عوامل از همبستگی اسپیرمن استفاده شد که نتایج آن را در جدول ۶ مشاهده می کنید. همبستگی معنی داری وجود دارد.

جدول (۶) ماتریس همبستگی اسپیرمن

نهادی و سازمانی	نهادی و سازمانی	کارآیی خدمات اجتماعی	اقتصادی	بخش غیر دولتی	فرهنگی
۰,۳۹۵*	۰,۳۵۱*	۰,۲۹۴*	۰,۳۶۲*	۰,۱۴۴*	
	۰,۳۴۳*	۰,۴۴۶*	۰,۱۵۲*		
		۰,۲۰۵*			

نتیجه گیری

بدر این پژوهش مشخص شد، عوامل نهادی و سازمانی نسبت به عوامل دیگر، در اولویت قرار دارد. اجرای ماده ۸۸ تنظیم، بدون توسعه عوامل نهادی و سازمانی لازم میسر نخواهد شد. بنابراین، مسئولان ورزش و جوانان استان البرز باید به این موارد توجه زیادی داشته باشند. صفارزاده (۱۳۸۱) وجود قوانین دست و پاگیر را یکی از عوامل مؤثر در عدم موفقیت کامل اجرای سیاست های خصوصی سازی بیان می کند. به طور کلی، مقررات بیشتر با افزایش ناکارآمدی نهادهای عمومی، افزایش تأخیرها و هزینه های بیشتر و با تعداد بیشتر بیکاران، فساد (اداری)، بهره وری و سرمایه گذاری کم مرتبط است، در حالی که تأثیر مثبتی بر کیفیت ارائه خدمات بخش خصوصی یا عمومی ندارد. حکومت های کشورهای فقیر که بیش از همه قانون وضع می کنند، کمترین ظرفیت ضمانت حسن اجرا و کمترین موازنه و بازرسی را به منظور حصول اطمینان از عدم سوء استفاده دستگاههای قضایی و اخذ رشوه از صاحبان کسب و کار انجام می دهند. مقررات ارزشگذاری عوامل اجتماعی و قانونی مؤثر بر خصوصی سازی باشگاه های ورزشی دست و پاگیر، در اغلب موارد ابزار نامناسبی برای حمایت از گروههای فقیر جامعه هستند (قوچانی، ۱۳۸۷). توکلی (۱۳۸۶) وجود قوانین سخت و بازدارنده در امر سرمایه گذاری و ابهام و نارسایی قوانین موجود را موانع تأثیرگذار بر روند خصوصی سازی استان قم مطرح می کند. احمدی و همکاران (۱۳۸۵) در بررسی موانع و مشکلات موجود در خصوصی سازی ورزش از دیدگاه صاحبان باشگاه ها و مراکز خصوصی ورزشی شهرستان ارومیه، قوانین سخت گیرانه نهادهای مختلف دولتی در اداره اماکن خصوصی ورزشی را به عنوان موانع و مشکلات موجود در خصوصی سازی ورزش از دیدگاه صاحبان باشگاههای خصوصی بیان می کند.

احمدی (۱۳۸۵)، وضعیت نامناسب قانون کار، بیمه و مالیات را به عنوان یکی از موانع و مشکلات خصوصی سازی ورزش از دیدگاه صاحبان باشگاههای ورزشی بیان می کند. عارفیان (۱۳۸۵) اظهار می دارد ۹۰ درصد مدیران استان مازندران به شدت در نیل به اهداف خصوصی سازی، با اصلاح قوانین و مقررات اعم از اعطای تسهیلات بانکی، بخشودگی مالیات، تعدیل عوارض و واگذاری زمینهایی با کارایی ورزشی و غیره، در راه رفع موانع و مشکلات خصوصی سازی موافق بوده اند. علت اصلی تمام این نواقص به فقدان برنامه ریزی راهبردی برای خصوصی سازی اماکن ورزشی بر می گردد. تدوین برنامه ریزی راهبردی برای خصوصی سازی اماکن ورزشی کشور می تواند به برنامه ریزان کمک کند تا به شکل جامع تفکر و اقدام نمایند و محیط های دستخوش تغییرات برخوردار می شوند. بررسی های موجود حاکی از آن است، علی رغم شروع اجرای ماده ۸۸ تنظیم، هیچگونه برنامه ریزی با طرح جامعی در این خصوص در استان البرز

موجود نیست و سند جامعی برای این کار تنظیم نشده است. مهدوی (۱۳۸۳)، خلیلی (۱۳۸۶) و الهی (۱۳۸۷)، همگی به نبود برنامه ریزی راهبردی برای توسعه اماکن ورزشی و مشارکت بخش خصوصی در توسعه ورزش منتقد بوده اند. همچنین، مؤسسه مشاوره اس. سی. جی (۲۰۰۶)، نیز به فقدان استراتژی های جامع برای توسعه اماکن ورزشی در استرالیا اشاره کرده است.

عدم برنامه ریزی صحیح در این حیطه جذب بخش خصوصی به سرمایه گذاری در ورزش و جلب حمایت مردمی را دچار مشکل می کند (مهدوی، ۱۳۸۳). در بررسی های بعمل آمده در پژوهش حاضر مشخص شد در برخی از کشورها استراتژی و برنامه های مدونی برای جذب سرمایه های مردمی اتخاذ کرده اند (بار اور و همکاران، ۲۰۰۹). اما نتایج تحقیقات سعادت و همکاران (۱۳۸۴)، کمیجانی و همکاران (۱۳۸۵)، مهدوی (۱۳۸۳) و خلیلی (۱۳۸۶) حاکی از آن است تلاش های منسجمی برای استفاده از سرمایه های عظیم در ایران صورت نگرفته است. ممکن است، یکی از مهم ترین دلایل این امر، حضور گسترده و فراگیر دولت در زمینه ساخت و مدیریت اماکن ورزشی باشد. با توجه به این که خصوصی سازی اماکن ورزشی در راستای ارتقاء بهینه ورزش کشور در دستور کار سیاست های تکمیلی دولت قرار گرفته است، منطقی به نظر می رسد دولت ضمن کمرنگ کردن سرمایه گذاری در ساخت و مدیریت اماکن ورزشی، زمین حضور بخش خصوصی را در عرصه ساخت و مدیریت اماکن فراهم نماید. عوامل کارآیی خدمات اجتماعی بعد از عامل نهادی و سازمانی از تأثیر بالایی در اجرای ماده ۸۸ تنظیم برخوردار هستند. یکی از ضعف های خصوصی سازی در عوامل اجتماعی نهفته است (سازمان خصوصی سازی، ۱۳۸۵). اگر اماکن ورزشی دارای امکانات مناسب و فن آوری قابل توجه در اختیار بخش خصوصی قرار نگیرد، منجر به اثرات زینبار اجتماعی خواهد شد. در اغلب مواقع واحدهای خصوصی تغییر کسب و کار می دهند یا به طور کامل تعطیل می شوند و به این ترتیب روند روز افزون ناآرامی های اجتماعی را تشدید می کنند. بخش خصوصی هیچ گاه توان اعجاز ندارد، بلکه تنها می تواند از ظرفیت های موجود بین مرز بخش خصوصی و بخش دولتی که بطور عمده مربوط به شایسته سالاری است نهایت استفاده را ببرد. در خصوصی سازی باید اتصال بین سیاست گذاران، تصمیم گیرندگان و مجریان ایجاد شود. اگر هر کدام از این مجموعه ها وظیفه خود را به خوبی انجام ندهند و قرار بر این باشد که کامیابی ها را برای خود و ناکامی ها را به رده های پایین تر انتقال دهند وضعیتی ناخوشایند پیش خواهد آمد (رحیمی بروجردی، ۱۳۸۹). هرچند در پژوهش رضوی (۱۳۸۳) و رضوی (۱۳۸۴)، از نظر مدیران اعمال سیاست خصوصی سازی به عنوان عاملی برای ارتقاء کارآیی خدمات اجتماعی و اصلاح ساختار خدمات رسانی ورزشی معرفی شده است، اما پژوهش حاضر نشان داد اجرای ماده ۸۸ قانون تنظیم، به خودی خود این قابلیت

مؤسسه هارتل پول بورو (۲۰۰۷) و ابدالی (۱۳۸۶) اشاره کرده اند که ساخت و نگهداری اماکن ورزشی نیازمند سرمایه مالی زیادی است. لو، هنگ، بو وهمکاران (۲۰۰۸)، عدم توجه به نحوه اجرا و نظارت نامناسب در ساخت اماکن ورزشی دولتی قبل از انتقال به بخش خصوصی را از عوامل شکست پس از واگذاری نام بردند. بخش دولتی به دلیل قرار گرفتن در محدودیت های مالی و قوانین و مقررات دست و پا گیر اداری در هزینه کردن بودجه، ناگزیر به استفاده از مواد و مصالح نامرغوب در ساخت اماکن ورزشی می باشد. از طرفی، به دلیل نظارت ناکافی در هنگام ساخت و اجرای اماکن ورزشی (سعادت و همکاران، ۱۳۸۴)، این اماکن با کیفیت پایین در اختیار مدیریت بخش خصوصی قرار می گیرد که پس از مدت زمان کوتاهی، هزینه تعمیرات و نگهداری این اماکن افزایش یافته و بخش خصوصی را با چالش های مالی و مدیریتی مواجه می کند. همچنین، اگر سرمایه گذاری ناکافی باشد و یا کیفیت مواد به کار رفته در اماکن نیز نامناسب باشد، بعدها انعکاس یک خرج اضافی و بالا رفتن هزینه های نگهداری خواهد شد. مؤسسه هارتل پور بورو (۲۰۰۷)، به استفاده از برنامه های موقت و بدون پشتوانه فکری و استفاده از روش های سنتی در ساخت اماکن ورزشی انتقاد کرده است. نهایتاً این موضوع مورد توافق این پژوهش می باشد که این محدودیت، باعث بالا رفتن هزینه های نگهداری و تعمیرات به هنگام بهره برداری توسط بخش خصوصی شده است که توجه ویژه مسئولین توسعه اماکن ورزشی استان را می طلبد.

از مهم ترین مسائل اقتصادی خصوصی سازی بحث قیمت گذاری بر روی اماکن ورزشی به بهترین نحو ممکن است، امری که تاکنون آنگونه که شایسته آن است مورد توجه واقع نشده است. هرگونه اشتباه در قیمت گذاری واحدهای دولتی همچون تیغ دولبه ای عمل می کند. اگر کاستی در این قیمت گذاری انجام گیرد از ارزش اماکن ورزشی کاسته شده و به بیت المال آسیب می رسد و اگر بیشتر از قیمت اصلی قیمت گذاری شود بخش خصوصی را دچار مشکل کرده و موجب شکست آن خواهد شد. امروزه آنچه که روال است، جذابیت قیمت پیشنهادی نخستین معیار برای واگذاری تعیین شده است. این امر دو واقعیت به همراه دارد: ارائه مکان ورزشی به کسی که بالاترین قیمت پیشنهاد کرده و بسته شدن تعدادی از واحدهای خصوصی شده پس از واگذاری. در حال حاضر تصمیمات بر اساس بالاترین پیشنهاد اتخاذ می گردد که این فرایند ممکن است به انتخاب خریداران نامناسب منجر شود. بنابراین، پیشنهاد می شود برای بهبود جریان مزایده، سیستم دو پакتی به کار گرفته شود. در این سیستم از شرکت کنندگان در مزایده خواسته می شود دو پیشنهاد (یکی فنی و دیگری مالی) ارائه دهند. در مرحله نخست، برنده مزایده بر اساس پیشنهادهای فنی و در مرحله دوم بر پایه پیشنهادهای مالی شرکت کنندگان انتخاب می شود.

را نداشته و برخی موانع بر سر راه آن وجود دارد که مستلزم توجه و نظارت های ویژه است. توکلی (۱۳۸۶)، عدم اطلاع رسانی و فرهنگ سازی مناسب و احمدی و همکاران (۱۳۸۵) نگرش بدبینانه مردم به بخشهای خصوصی ورزشی را به عنوان موانع کارآیی خدمات اجتماعی خصوصی سازی ورزش بیان می کنند.

عوامل مربوط به بخش خصوصی عامل مهم دیگری است که در موفقیت ماده ۸۸ تنظیم نقش کلیدی دارد. احمدی و همکاران (۱۳۸۵) عوامل مربوط به مدیریت و تأمین امنیت ورزشگاه ها را به عنوان یک عامل اصلی در خصوصی سازی اماکن ورزشی قلمداد کردند. کاشف و همکاران (۱۳۸۶)، برخورداری از تخصص مدیریتی و اصول بازاریابی ورزشی را در موفقیت خصوصی سازی تعیین کننده فرض کردند. کارگر و همکاران (۱۳۹۰)، عدم درک کافی بخش خصوصی از مسائل ورزشی و یکجانبه نگری صرف به سوی تفریحات و نه قهرمانی و تندرستی را از عوامل تأثیرگذار بر اجرای سیاست های خصوصی سازی معرفی کردند. هچر (۲۰۰۹)، تعیین نقش و قدرت بخش خصوصی در امر خصوصی سازی را عاملی تعیین کننده در خصوصی سازی معرفی کردند. مایکل نوبل (۱۹۹۶) نیز علت اصلی موفقیت خصوصی سازی را به منابع، تکنولوژی ها و تخصص بیشتر بخش خصوصی نسبت به بخش دولتی نسبت داد. در این راستا بیان شده اگر بخش خصوصی نتواند کالاها و خدمات با کیفیت تری تولید نماید موفقیت خصوصی سازی در ابهام قرار می گیرد. آنچه از فرایند خصوصی سازی مورد انتظار است اصلاح، استقلال و انعطاف پذیری لازم در نظام مدیریت واحدهای دولتی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی است. بنابراین خصوصی سازی هنگامی می تواند منجر به افزایش کارایی داخلی بنگاه ها و مؤسسات دولتی شود که بخش خصوصی از توان و قابلیت کافی برای اجرای وظایف محوله برخوردار باشد. در غیر این صورت مهم ترین هدف خصوصی سازی یعنی (افزایش کارایی) نادیده گرفته شده است.

عوامل اقتصادی، متغیر تأثیرگذار دیگری است که در موفقیت ماده ۸۸ تنظیم مهم است. احمدی و همکاران (۱۳۸۵) و کاشف و همکاران (۱۳۸۶)، ناکافی بودن تسهیلات ارائه ای توسط دولت، فراهم نبودن زمینه لازم برای قیمت گذاری مناسب به خدمات باشگاه های خصوصی، عدم وجود امنیت برای سرمایه گذاری کوتاه مدت و بلند مدت در بخش خصوصی ورزش و هزینه بالای نگهداری اماکن و تجهیزات ورزشی را از اهم موانع و مشکلات خصوصی سازی در ورزش ذکر کردند. اینگ دروم (۲۰۰۸)، تعداد زیاد پرسنل و کارمندان مجموعه ورزشی های خصوصی را یکی از فشارهای عمده بر این اماکن ذکر کردند که بار مالی زیادی بر دوش مدیران این اماکن می گذارد. پژوهش های فراوانی مانند ای سن (۱۹۹۴)، کرامپتون (۲۰۰۳)، ربگیانی (۲۰۰۶)، هی، سن (۲۰۰۶)، فری بوت (۲۰۰۷)، گزارش توسعه ورزش در شهر کانتی کارلو (۲۰۰۷)،

این جوامع کاهش می دهد، در حالی که خصوصی سازی تنها با پشتوانه سرمایه گذاری و مدیریت خصوصی اماکن امکان پذیر است. اگر بخش خصوصی به هر دلیل محترم شمرده نشود، چگونه می توان انتظار داشت که خصوصی سازی تحقق یابد و اگر تجمع سرمایه نزد اشخاص مورد حمایت قانون قرار نگیرد نمی توان انتظار بهبود مشارکت بخش خصوصی در این فرایند را داشت. بنابراین برای تحقق خصوصی سازی موفق باید ابتدا فرهنگ جامعه را با تفکر خصوصی سازی آشتی داد و این دو را با یکدیگر عجین کرد (رحیمی بروجردی، ۱۳۸۵).

و نیازهای مختلفی که مشتریان مختلف دارند را شناسایی کند می تواند نقش مؤثری در تقویت برند داشته باشد. و پیشنهاد می شود سازمان ها به تشکیل باشگاه ویژه مشتریان اقدام کنند و کارت های ویژه عضویت به مشتریان اعطا نمایند. و در نهایت دو کلید اصلی داشتن مشتریان وفادار ارزش آفرینی و نوآوری است و مدیران به این دو نکته باید توجه بسیار زیادی داشته باشند.

منابع

۱. پارکز، زنگر، کوارترمن (۱۳۸۲)؛ مدیریت معاصر در ورزش مدیریت معاصر در ورزش مترجم دکتر محمد احسانی، دانشگاه تربیت مدرس، دفتر نشر آثار علمی،
۲. سایت سازمان خصوصی سازی www.ipo.ir
۳. رحیمی بروجردی، علیرضا (۱۳۸۵) "خصوصی سازی"، انتشارات دانشگاه تهران.
۴. کیانی، فاطمه، فاضلیان، محسن (۱۳۸۸). ابزارها و نهادهای مالی در خصوصی سازی بنگاههای ورزشی". هفتمین همایش بین المللی تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران.
۵. قره خانی، حسن. وهمکاران (۱۳۸۹). رتبه بندی مهمترین موانع خصوصی سازی باشگاههای فوتبال ایران". هفتمین همایش بین المللی تربیت بدنی و علوم ورزشی، تهران.
۶. ابراهیم بای سلامی، غلام حیدر (۱۳۸۵). فرهنگ و سیاستگذاری در ایران". مطالعات فرهنگی و ارتباطات، ص ۲۱۳ تا ۲۳۴
۷. احمدی، اژدر (۱۳۸۵). بررسی موانع و مشکلات موجود در خصوصی سازی ورزش از دیدگاه باشگاههای خصوصی شهرستان ارومیه". اولین همایش ملی شهر و ورزش، تهران.
۸. سرمد، زهره، بازرگان، عباس. حجازی، الهه (۱۳۸۸). روشهای تحقیق در علوم رفتاری، موسسه انتشارات آگاه.
۹. صفار زاده، غلامرضا، مروری بر سیاست های خصوصی سازی و بررسی عملکرد آن در فاصله سالهای ۱۳۶۸ - ۱۳۸۰ در کشور، پژوهشنامه اقتصادی، ۱۳۸۸، شماره ۲
۱۰. قوچانی، اصلان (۱۳۸۷). رشد بخش خصوصی". فرهنگ اندیشه، شماره ۲۴ و ۲۵. صص ۶۸
۱۱. توکلی، سعید، رضوی، محمد حسین (۱۳۸۶). مقایسه دیدگاه مدیران دولتی و غیردولتی در زمینه موانع خصوصی سازی ورزش استان قم". اولین همایش تخصصی مدیریت ورزشی، مازندران

آخرین متغیر مؤثر بر اجرای ماده ۸۸ تنظیم، عامل فرهنگی است. کاظم زاده (۱۳۸۸)، یکی از عوامل کلیدی در عدم تأمین نتایج مورد انتظار از خصوصی سازی را به کم توجهی به ابعاد فرهنگی و کاستی و ضعف برنامه های فرهنگی و مدیریت این گونه فعالیتها دانست. نتایج یک تحقیق درباره نقش عوامل فرهنگی (ارزشها، باورها و رفتارها) در نواقص اجرایی اصل ۴۴ (مطالعه موردی مدیران ارشد سازمان خصوصی سازی و خریداران واحدهای دولتی)، نشان می دهد باور نادرست مدیران در سطوح مختلف سازمانی نسبت به خصوصی سازی، عدم تفکر و نگرش علمی به سیاست های خصوصی، عدم اعتماد مردم به بخش خصوصی، تعصبات قومی و قبیله ای در ایران در جهت مخالفت با خصوصی سازی، بی توجهی به کارآفرینان بخش خصوصی و ترویج نگرش منفی در زمینه عدم امنیت شغلی کارکنان در بخش خصوصی از عوامل مهم فرهنگی تأثیر گذار بر این فرایند می باشند (کاظم زاده، ۱۳۸۷). احمدی و همکاران (۱۳۸۵)، عدم تمایل مردم در صرف هزینه برای امور ورزشی و دخالت موازی و همزمان وزارت ورزش و جوانان و سایر نهادهای دولتی را از عوامل فرهنگی تأثیر گذار بر این فرایند دانستند. رضوی (۱۳۸۴) سطح فرهنگی مدیران برای اعمال سیاست های خصوصی سازی (۸۳/۳ درصد) را مثبت ارزیابی نمود اما آمادگی مردم را برای این فرایند کافی ندانست. کاشف و همکاران (۱۳۸۶)، عدم تمایل مردم نسبت به ورزش، نگرش بدبینانه مردم نسبت به بخش خصوصی، عدم تمایل مردم در صرف هزینه و سرمایه در امور ورزشی، عدم تبلیغ و فرهنگ سازی مناسب مطبوعات و صدا و سیما را از مشکلات مربوط به خصوصی سازی ورزش معرفی کردند. در مقابل نظری (۱۳۸۷) عوامل فرهنگی را از عوامل تأثیر گزار بر این فرایند معرفی نکرده است.

یکی از نکات کلیدی موفقیت خصوصی سازی آن است که فضای قانونی، سیاسی و فرهنگی مطلوب را فراهم کنیم؛ باید زمینه ها و کمک های مساعد قانونی از هر لحاظ توسط قوای سه گانه فراهم شود تا دشمنان خصوصی سازی نتوانند علیه آن اقدام کنند و یا در مسیر آن اختلال ایجاد کنند. قبل از خصوصی سازی باید زمینه های فرهنگی، اراده جمعی، توافق عمومی و اعتماد مردمی مهیا شود. عدم اعتقاد راسخ مدیران و مسئولان ورزش استان به آن، فضای مناسب سیاسی و فرهنگی را فراهم نمی کند و آن را سیاسی می کند (رحیمی بروجردی، ۱۳۸۵).

ضعف فرهنگ سرمایه داری و سرمایه گذاری از معضلات اصلی خصوصی سازی در ایران است که به بخش ورزشی نیز سرایت کرده است. در فرهنگ جدید اقتصادی بسیاری از کشورهای در حال توسعه به طور معمول سرمایه داری و سرمایه گذاری برای ارتقاء تولیدات داخلی از طرف گروه های سیاسی و رسانه های خبری وابسته و یا تحت تأثیر قرار گرفته تفکر سوسیالیسم، مذموم شناخته شده است و تبلیغات وسیع پیرامون آن، امنیت و انگیزه های سرمایه گذاری و تولید را به شدت در

- sport space: Argentine Railroads. World Development 25: 1973-93.
27. Ferry boot, Werner. 2006. An Experimental Analysis of Ultimatum Bargaining. Journal of Economic Behavior and Organization 3: 367-88.
28. "History of Monte Carlo Casino". Craps Dice Control. Retrieved March, 2007
29. www.hartlepoolunited.co.uk
30. LU Heng-bo, Ping-ping,ZHENG Dong,The Choice of Privatization Form of Public Gymnasiums and Stadiums in China ,College of Sport,Ningbo University, Journal of Beijing Sport University(2008)
۳۱. کاظم زاده، مسعود (۱۳۸۸)، نقش عوامل فرهنگی (ارزش‌ها، باورها و رفتارها) در نواقص اجرایی اصل ۴۴ (مطالعه موردی مدیران ارشد سازمان خصوصی‌سازی و خریداران واحدهای دولتی). نشریه اقتصاد، کار و جامعه، شماره ۱۰۸، صفحه ۱۲۷-۱۱۱
۳۲. نظری، رسول. (۱۳۸۸). بررسی موانع خصوصی سازی در فوتبال ایران. همایش بین المللی علم و فوتبال. آکادمی ملی فوتبال. تهران. ص ۱۱۶-۱۱۲
۱۲. عارفیان،یدالله.(۱۳۸۴). بررسی سیاست خصوصی سازی و موانع و مشکلات آن در تربیت بدنی از دیدگاه مدیران ورزشی استان مازندران، پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی مازندران
۱۳. مهدوی،عبدالرحیم.(۱۳۸۳). بررسی فرآیند خصوصی‌سازی در توسعه ورزش کشور و روش‌های تقویت آن
۱۴. الهی، علیرضا.(۱۳۸۷). موانع راهکارهای توسعه اقتصادی صنعت فوتبال جمهوری اسلامی ایران رساله دکتری، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه تهران
۱۵. رحیمی،علیرضا، ۱۳۸۹، خصوصی سازی. دانشگاه تهران
16. Bar Or, 2006 "A Liquidity-Sport Capital Asset Pricing Model" Journal of Financial Economics , Vol. 82, P.P. 631-671
۱۷. احمدوند، محمدرحیم.(۱۳۷۴). تحلیلی پیرامون خصوصی سازی و روند آن طی برنامه پنج ساله اول اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی. استاد راهنما دکتر اکبر کمیجانی، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
۱۸. رضوی، سید محمدحسین، خصوصی سازی و اصلاح ساختار ورزش قهرمانی در کشور، حرکت. ۱۳۸۴، شماره ۲۷
۱۹. رضوی، سید محمدحسین، افزایش کارایی با سیاست خصوصی سازی در ورزش، حرکت. ۱۳۸۳
۲۰. کاشف، میرمحمد. جعفری، علی محمد. احمدی، اژدر. (۱۳۸۶) ، بررسی موانع و مشکلات موجود در رابطه با اصل ۴۴ قانون اساسی در ورزش از دیدگاه صاحبان باشگاههای خصوصی اصفهان. مجموعه مقالات ششمین همایش بینالمللی تربیت بدنی و علوم ورزشی
۲۱. کارگر، غلامعلی، ظریفی، مجتبی، علیزاده، نور(۱۳۹۰) مشارکت بخش خصوصی در توسعه باشگاه ها و تفریحات ورزشی با تاکید بر اشتغال زایی. مجله علمی و پژوهشی در علوم ورزشی. سازمان ورزش شهرداری تهران
22. Hatchert.richard.(2006).privatization and sponsorship:the reagenting of the school system in england.journal of education policy.volume21,number5.pp597-612(21)
23. Michele Noble. Public/Private Partnerships: Models for our Times .Inquiry Document No. 1021779, , Ontario Public Service Partnership Network and the Institute of Public Administration of Canada, Toronto Regional Group, April 12, 1996
24. E. Sen. (2005). Sport for Life: The Impact of the Privatization of Sport Services. Journal of Political Economy 113 (February): 83-120.
25. Krampton, D. 2003. Distributive Impact of Privatization in Latin sport facilities: An Overview of Evidence from Four Countries." Economia 3, no. 2: 161-218.
26. Hy Sen 2006. Testing the Limits of Privatization in